

РЕШЕНИЕ

№ 850

гр. С., 15.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 31 СЪСТАВ, в публично заседание на осми януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: МИРОСЛАВ В. СТОЯНОВ

при участието на секретаря РУЖА Й. АЛЕКСАНДРОВА
като разгледа докладваното от МИРОСЛАВ В. СТОЯНОВ Гражданско дело
№ 20231110145699 по описа за 2023 година

Предявен е иск от А. С. З., ЕГН: *****, адрес: гр. К., ул. „В.“ № 8, срещу СО, ЕИК: *****, адрес: гр. С., ул. „М.“ № 33, по чл. 49 вр. чл. 45 ЗЗД за осъждане на ответника да заплати на ищцата сумата от 15 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени вследствие на ухапване от безстопанствено куче на 08.06.2023 г. в гр. С., ведно със законната лихва от 15.08.2023 г. до изплащане на вземането.

Ищцата твърди, че на 08.06.2023 г. в гр. С. пътувала за работа с автобус № 14 по бул. „Ц. Ш.“ и около 7:43 ч. слезла на спирката до отбивката за летището, след което продължила пеша по бул. „А. Й.“ в посока р-н „С.“. Докато вървяла по бул. „А. Й.“ № 11 пред нея се появило голямо, видимо безстопанствено куче, което при разминаване с него я захапало за десния крак, издърпало я и тя паднала на платното за движение, след което я захапало втори път, но по-леко. Ищцата ударила кучето с чантата, която носела, но не успяла да се изправи. От светофара на кръстовището на бул. „А. Й.“ и бул. „Д. С.“ навлязъл бял автомобил, чийто водач ☐ се притекъл на помощ и я закарал до спирката. След инцидента ищцата била прегледана в „ИП-АПМП Д-р Н. И.“ ЕООД, където бил издаден болничен лист за временна неработоспособност и бил назначен домашно-амбулаторен режим на лечение. Твърди, че в резултат от инцидента имала разкъсно-контузни рани двустранно на дясната подбедрица и охлузни рани по ляв лакът, била със затруднено движение и слабо кървене. Към настоящия момент все още не била напълно възстановена, често изпитвала болки и се налагало да използва болкоуспокояващи средства. Твърди, че в момента на инцидента и в първите дни от лечението изпитвала силни и нетърпими болки в резултат на причинените рани, което създавало неудобства и трудности от различно естество в личния живот, чувствала се некомфортно и имала постоянни болки и уплах. По време на лечението и възстановителния период търпяла допълнителни болки и страдания, както и допълнителни неудобства, свързани със затрудненото придвижване и невъзможността пълноценно да се грижи сама за себе си. Обстоятелството, че инцидентът се случил на път към работа и е могъл да приключи с фатален край, породило допълнителна

тревожност и притеснения на ищцата. Първите дни ищцата пътувала с автомобил до работа, а след това като се възстановила започнала да шофира сама. Твърди, че преди инцидента е пътувала с градски транспорт, за да може да се придвижва пеша, което и доставяло голямо удоволствие и е закупила карта за цялата година. Твърди, че след инцидента ще трябва да се придвижва с кола, тъй като се страхувала да не преживее същото. Страхът от нападението продължавал да присъства в ежедневието, както и да се отразява неблагоприятно психически. След инцидента се появили чувство на напрегнатост, тревожност, постоянен страх от кучета и други невротични симптоми. По лекарско предписание започнала да приема „Деанксит“, което лекарство след започване и постепенното му спиране предизвиквало странични ефекти, от които би могла да пострада и нейната работоспособност, както и болкоуспокояващи. Ежедневието и се нарушило сериозно, а тя станала бдителна и притеснена. Излага твърдения, че СО следва да отговоря по реда на чл. 49 ЗЗД поради доказано бездействие на нейните органи във връзка със задължението за изолиране на безстопанствените кучета в определени за това места. Счита, че справедливо обезщетение за причинените ѝ вреди е в размер на 15 000,00 лв. Ето защо моли съда да постанови решение, с което да уважи предявения иск изцяло. Претендира разноски.

В срока по чл. 131 ГПК ответникът СО е депозирал отговор на исковата молба, чрез адв. А. Д.. Процесуалният представител оспорва предявения иск по основание и размер. Оспорва да са налице предпоставките за ангажиране на отговорността на ответника. Оспорва изложените в исковата молба фактически твърдения досежно времето и мястото на инцидента, неговият механизъм, причинените увреждания, причинната връзка между твърдения инцидент и получените увреждания, както и че е налице възлагане на конкретна работа по смисъла на чл. 49 ЗЗД. Оспорва, че твърденията от ищцата вреди били причинени от безстопанствено куче. Твърди, че ответникът е изпълнил чрез служителите си възложените му от закона задължения, като била приета Общинска програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета 2012 г. – 2016 г., приета с решение № 224 по протокол № 16 от 10.05.2012 г. на СОС, чието изпълнение било продължено с решение № 38/08.02.2018 г. на СОС, а от 14.03.2019 г. била в сила и Национална програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Р. България, като и двете програми били изпълнявани. В тази връзка сочи, че законовите задължения на столичната общинска администрация са насочени към организиране и осъществяване на програмата за овладяване на популацията на безстопанствените кучета чрез хуманни методи, като законът не възлагал постигане като конкретен резултат, а именно липсата на бездомни кучета. Поддържа, че по силата на действащата нормативна уредба здравите и неагресивни безстопанствени кучета следвало да се кастрират, ваксинират, обезпаразитяват и ако не бъдат осиновени – да се връщат на местата, от които са взети, а на евтаназия подлежали единствено доказано агресивните и болни животни. Нямаło противоправно бездействие на ответника, тъй като СО реализирала конкретни действия по изпълнение на вменените по закон задължения по отношение на безстопанствените кучета, поради което не следвало да се направи извод, че служителите на ответника били бездействали противоправно. Излага доводи, че след като е положена дължимата грижа, нямаło основание да се носи отговорност за вреди, дори и предприетите действия да не са дали очаквания резултат. Оспорва иска и по размер като неоснователна, недоказана и силно завишена. Изтъква, че във връзка с процесния инцидент ищцата вече била получила обезщетение от работодателя си, доколкото същият бил квалифициран като трудова злополука по смисъла на чл. 55 КСО. Претендира разноски.

Съдът, като прецени събраните доказателства и доводите на страните, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Фактическият състав на обективната отговорност по чл. 49 ЗЗД включва следните кумулативни елементи: възлагане на работа на определено лице; противоправно действие или бездействие, извършено виновно от лицето при или по повод нейното изпълнение, в резултат на което са настъпили вреди за трето лице (Решение № 369 от 2.11.2011 г. на ВКС по гр. д. № 904/2010 г., III г. о.; ППВС № 7 от 29.XII.1958 г.).

Съгласно чл. 40, ал. 3 ЗЗЖ общинския съвет е длъжен да приеме програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и план за действие на съответната община. Такава програма е приета с Решение по протокол за периода от 2012 г. до 2016 г., като е представен Отчет за изпълнението на мерките по Програмата, както и Справки за дейността на приют за безстопанствени кучета в кв. С. към ОП „Екоравновесие“, в с. Г. Б. и за дейността на ОП „Екоравновесие“ за съответни периоди. Задълженията на общините по чл. 40, 41 и чл. 59 ЗЗЖ са за грижа за безстопанствените кучета и контрол върху дейността, осъществявана от приюти и организации за защита на животни по повод на разписаните в ЗЗЖ мерки. Законодателят е възложил в тежест на общините да вземат мерки за овладяване на популация, за залавяне, обезпаразитяване и настаняване в приюти на безстопанствени кучета (Решение № 14057/23.11.2009 г. на III-то отд. на ВАС по адм.д. № 6227/2009 г.).

Общината е предприела действия по овладяване популацията на безстопанствени кучета, но това не може да освободи общината от отговорност за вреди, причинени от нападения и ухапвания от безстопанствени кучета. По делото не е установено извършване на конкретни действия при овладяване на популацията на кучетата в района на процесния инцидент. Дори и да се приеме обратното, съдът приема, че в случая не е положена дължимата грижа от ответника. Установеното по делото ухапване от безстопанствено куче само по себе си доказва, че взетите мерки не са достатъчни, за да предотвратят настъпване на тези вреди. Отделно от това, приетите по делото отчет и справки установяват, че популацията на безстопанствените кучета не е овладяна.

От амбулаторни листове от 08.06.2023 г., издадени от докторите Л. И. и Н. И., декларация за трудова злополука, ведно с Разпореждане от 05.07.2023 г. на ТП на НОИ, издадено на основание чл. 60, ал. 1 КСО за приемане на процесния инцидент за трудова злополука, както и от показанията на свид. З., които съдът цени като житейски логични и правдоподобни, тъй като същите съответстват на останалите доказателства по делото, се установява, че на 08.06.2023 г. ищецът вървял по път за работа в НАП И., находящ се в гр. С., ул. „Ш. П.“ № 78, и слязъл на спирката до отбивката за летище С., намираща се на бул. „Ц. Ш.“, и завървял в посока район „С.“, по бул. „А. Й.“ № 11.

В същия момент се разминал с голямо куче, което видял, че излиза изпод някаква ограда и видимо не проявявало агресия към него, но кучето тръгнало към ищеца и при разминаването с него, кучето захапало ищеца за десния крак и след това с челюстите си издърпал ищецът, който паднал на пътното платно в опасна близост до преминаващи превозни средства. В този критично важен за ищеца момент очевидец шофьор спрял с автомобила си в насрещното движение, между ищеца и кучето и за да предотврати последващи нападения от страна на кучето върху ищеца успял да привлече вниманието му, натискайки клаксона на своя автомобил. След това същият очевидец я закарал до близката спирка на градския транспорт. Нейният син – свид. З.

отишъл да я вземе от поликлиниката в кв. „С.“ 22 ДКЦ , където ищецът бил настанен, и я заварил в състояние на силна уплаха и поради това, че ищецът не можел да стъпва на ухапвания от кучето крак свид. З. следвало да ѝ помогне да се качи в колата, за да я прибере вкъщи.

В резултат на инцидента ищецът получил разкъсно-контузни рани в средна трета на дясна подбедрица, слабо кървящи с неравни ръбове, както и охлузни рани по задната повърхност на левия лакът поради падането ѝ на земята, след като кучето успяло да я събори там, така и ухапване по дясната предмишница, както се установява от лист за преглед на пациент от 12.06.2023 г. от д-р К. Н. и лист за преглед на пациент от 09.06.2023 г. от д-р Л. И.. От същите листове за преглед се констатира и че кучето е било улично, а посоченото в снетата анамнеза по амбулаторни листове от 08.06.2023 г. на д-р Л. И. и на д-р Н. И., че кучето е излязло изпод съответна ограда по никакъв начин не дестабилизира окончателния извод, че процесното куче, ухапало ищеца няколко пъти и свлякло го на земята още с първото ухапване, е безстопанствено. В тази насока ответникът не е ангажирал каквито и да е доказателства, че кучето е било под надзора на съответно лице, тоест че не е било безстопанствено.

Въпреки че в доклада по делото в тежест на ответника е било разпределено да докаже възраженията си, същият не е ангажирал доказателства за твърдените от него положителни факти, от които той черпи благоприятни последици. Наличието на собственик или на лице, упражняващо надзор върху кучето, е именно такъв факт и съдът приема, че в негова тежест е било да го установи по делото (Решение № 264221 от 25.06.2021 г. на СГС по в. гр. д. № 15779/2019 г.; Решение № 261392 от 2.03.2021 г. на СГС по в. гр. д. № 353/2020г.; Решение № 260896 от 29.10.2020 г. на СГС по в. гр. д. № 9920/2019г.; Решение № 3948 от 3.07.2020 г. на СГС по в. гр. д. № 11257/2019 г.; Решение № 5979 от 17.08.2017 г. на СГС по в. гр. д. № 15771/2016 г.; Решение № 7451 от 3.11.2015 г. на СГС по в. гр. д. № 8119/2015 г.; Решение № 16632 от 4.09.2014 г. на СГС по в. гр. д. № 8792/2013 г.). Безстопанствените кучета нямат определена визуална характеристика, поради което обичайно свидетелите, очевидци на инцидента, не биха могли категорично да определят кучетата като безстопанствени, но когато нападението е извършено на обществено място и наоколо не е имало хора, които да покажат признаци, че са стопани на кучетата, то това е индиция, че се касае за безстопанствени кучета (Решение № 262 от 11.05.2010 г. на ВКС по гр. д. № 1155/2009 г., IV г. о.).

Неоснователни са възраженията на ответника, че нараняванията не са от ухапване на куче. От горепосочените свидетелски показания и при съвкупна преценка на останалите доказателства по делото, в частност приетите по делото амбулаторни листове, а също и от неоспореното от страните заключение на съдебно-психологическа експертиза (СПЕ), което съдът цени като компетентно и обективно изготвено, се приема, че процесното куче е ухапало ищцата, че незабавно след инцидента същата е посетила лечебно заведение, където са констатирани процесните наранявания. Не са ангажирани доказателства от ответника, че тези наранявания са настъпили по друг начин, поради което и съдът приема за установено, че те са получени от ухапване от безстопанственото куче.

От съвкупната преценка на всички събрани по делото доказателства се прави единственият възможен извод, че механизмът на инцидента е реализиран съгласно гореописаното и че процесните вреди са в причинно-следствена връзка с противоправно бездействие от страна на служители на ответника. На следващо място, липсват и доказателства, които да опровергават същия извод и да правят вероятен доводът на ответника, че е изпълнил с дължимата грижа законовите си задължения по

овладяване на популацията на безстопанствени кучета, както и че процесното куче не е било безстопанствено. Предвид изложеното, съдът приема че отговорността на ответника за претърпени от ищцата вреди от ухапването на безстопанствено куче на 08.06.2023 г. следва да се ангажира.

По размера на обезщетението

При деликтната отговорност на обезщетение подлежат всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от неправомерното поведение, като обезщетението следва да репарира претърпените имуществени вреди, вкл. направените разходи за лечение, пропуснатите ползи, претърпените болки, страдания, накърнените личните права и интереси, към момента на възникването на правото (чл. 49 вр. чл. 51 ЗЗД). Справедливото обезщетяване на всички неимуществени вреди съгласно чл. 52 ЗЗД изисква определяне на точен паричен еквивалент на болките и страданията на пострадалото лице, като се преценяват конкретните обстоятелства по случая, които носят обективни характеристики - личността и съответно възрастта на пострадалия, интензитета на претърпените от него болки и страдания, начинът, по който той субективно е понесъл вредата, тъй като предназначението на обезщетението за морални вреди е да поправи претърпяната лична болка и страдание (Решение № 176 от 13.10.2016 г. на ВКС по гр. д. № 964/2016 г., IV г. о.; Решение № 111 от 17.03.2014 г. на ВКС по гр. д. № 4207/2013 г., IV г. о.).

Според заключението на СПЕ ищецът има личностен профил, който му позволява да възприема правдоподобно обективната действителност, но в резултат на процесния инцидент ищецът е преживял разстройство, съпроводено със силен стрес, свързан с интензивна и очакваща тревожност с най-голяма интензивност през първите дни след инцидента, който е довел до липса на възможност за нормално функциониране в ежедневието в рамките непосредствено след инцидента и няколко (два-три) дни след същия инцидент, като у нея е възникнала тревожност, нарушения на съня, болки и боджи в сърдечната област, обилно изпотяване, вариации на кръвното налягане, за което свидетелства и свид. З., който заявява, че баща му и по-малкия му брат са забелязали, че ищецът е започнала да вдига кръвно налягане, като от личния лекар на ищеца узнал, че ищецът взема лекарства за неговото понижаване, тоест все психосоматични симптоми, свидетелстващи за преживян силен стрес от ищеца в пряка причинна връзка с ухапването от процесното куче. В резултат на така преживения стрес вещото лице по СПЕ сочи, че ищецът е започнал да ограничава социалните си контакти, като е започнал по-често да се усамотява, да избягва общуването с приятели и хора от близкото обкръжение, свеждайки общуването само до рамките на членовете на своето семейство – съпруг и двама сина, единият от които е свид. З.. Вещото лице по СПЕ, че при ищеца се повтарят еднакви или сходни ужасяващи кошмарни теми, а симптомите на тревожност, страх и безпокойство продължават и понастоящем, макар и с по-ниска интензивност, тоест и към настоящия момент ищецът е интензивно емоционално ангажиран в насока застрашеност от последващи инциденти с кучета и желание за предотвратяване на неблагоприятното развитие в резултат на процесния инцидент, като гореописаните мъчителни преживявания могат да бъдат преодоляни в рамките на 1-2 години.

От заключението на СПЕ и от свидетелските показания се установява, че в резултат на инцидента ищецът е променил начина си на живот, за да не среща кучета и за да не бъде ухапана отново, като вече пътува с личен автомобил, защото има голямо притеснение да не би да види куче покрай нея. Свид. З. сочи, че поради кървене и гной

на разкъсно-контузните рани на ищеца същият е ходил около месец с превръзка в областта между коляното и глезена на десния крак, като е имал превръзка и на левия лакът поради ожулването в същата област на тялото в резултат на свличането на земята след ухапването от процесното куче, обслужвал се е сам, но трудно и с болка, поради което свид. 3. е карал със съответен автомобил ищеца в рамките на няколко месеца на изследвания, съответно за смяна на превръзките, както и за поставяне на инжекции против тетанус и бяс, като през този няколкомесечен период ищецът е приемал лекарства заради повишеното кръвно налягане – около 1 месец след инцидента, а болкоуспокоителни лекарства и лекарства против тревожност – около 2 месеца след инцидента.

От горепосочените свидетелски показания и заключението на СПЕ се установява, че в продължение на около 1 месец ищецът е претърпял интензивни болки, бил е с ограничени придвижвания поради болев синдром, ищецът е изпитал страх от нападението на процесното куче и от невъзможността да предвиди изхода на инцидента, останал ѝ е травматичен спомен от инцидента, както и страх от кучета, който я кара да избягва срещи с кучета и мястото на инцидента. Според заключението на СПЕ ищецът е претърпял психотравма, изпитала е страх за живота и здравето си, психиката ѝ не се е адаптирала към травматичното събитие, като ищцата е изпитвала потиснатост, безпокойство, безсъние и натрапчиво оживяване на спомена от случилото се. Отрицателните изживявания са били с висока степен на интензивност в дните непосредствено след инцидента и са продължили няколко дни след инцидента, а към настоящия момент – момента на приключване на съдебното дирене, ищецът продължава да е душевно неспокоен, като от страха от преживяното и от това да не преживее отново същия инцидент, както и безпокойството и тревожността ищецът може да се възстанови в обозрим период от поне няколко години.

Претърпените от ищеца в причинна връзка с процесния инцидент неимуществени вреди безспорно се установяват от събраните по делото гласни и писмени доказателства, както и от заключението на СПЕ. При определяне размера на обезщетението за неимуществените вреди съдът следва да изхожда от критериите за справедливост по смисъла на чл. 52 ЗЗД, но не като абстрактно понятие, а съобразно конкретните обективни обстоятелства, свързани с отражението на деянието върху личността и здравето на пострадалия. Такива обективни обстоятелства са характерът на увреждането, обстоятелствата, при които е настъпило, продължителност на лечението и възстановителния период, извършените медицински манипулации, допълнителните усложнения на здравето на пострадалия, причинените морални страдания, перспективата за пълно оздравяване и трайните последици, естеството и интензивността на отрицателните изживявания на пострадалия, общовъзприетото понятие за справедливост и общоикономическото състояние на обществото, което е от значение за номиналния размер на обезщетението. Обезщетението за неимуществени вреди следва да се определи съвкупно като обезвреда за цялостните последици за здравето и претърпени от ищеца болки, отчитайки при определяне размера на обезщетението характера и степента на претърпените от ищеца травматични увреждания (т. 2 от ППВС № 4 от 23.12.1968 г. и ППВС № 17 от 18.11.1963 г.).

С оглед:

- броя, вида и тежестта на причинените на ищеца телесни увреждания, а именно разкъсно-контузни рани в областта на дясната подбедрица и левия лакът, довели до имобилизация с превръзка за период от около един месец;
- причинените болки и страдания – гной и кръвене от раните на крака, трудното

- придвижване и болките при самостоятелното ежедневно обслужване;
- преживеният стрес и безпокойство;
- продължителността на възстановителния период на ищеца – около три месеца по отношение на телесните увреждания и допълнително породените във връзка с тях здравословни проблеми - болки, повишено кръвно налягане, тревожност;
- интензитета на страданията на ищеца, свързани допълнително с повишено кръвно налягане, едни и същи или сходни кошмарни сънища, постоянен страх от излизане на обществено място с цел избягване на кучета и преживяване на сходен травматичен сюжет, затваряне вътре в себе си и ограничаване на социалните контакти;
- констатираната от вещото лице липса на възстановяване на ищеца в психоемоционален план, което може да продължи и за по-дълъг период от няколко години;
- възрастта на ищеца към датата на деликта – 54 години,

предявеният иск се явява основателен до размера от **12 000 лв.**, който размер би удовлетворил обществените критерии за справедливост, заложен в чл. 52 ЗЗД, при съществуващите в страната общественоекономически условия към датата на деликта и конкретните доказани по делото обстоятелства и до който размер искът следва да бъде уважен, а за разликата до пълния предявен размер искът следва да бъде отхвърлен, като по делото липсват доказателства, че ищецът е получил за процесния инцидент, регистриран като трудова злополука при социално-осигурителните органи, каквото и да е парична обезвреда за претърпените от него неимуществени вреди в резултат на същия инцидент.

По разноските

Разноски по смисъла на чл. 78 ГПК представляват разходите за държавна такса по чл. 73 ГПК, разходите за депозити за възнаграждения на свидетели и вещи лица по чл. 75 ГПК, както и разходите за възнаграждение на един адвокат по чл. 78, ал. 1 ГПК. Всички останали разноски, извършени от страната в производството – включително за транспорт от и до съда, за подаване на документи по пощата, за извършване на банкови преводи, макар и да са свързани с процеса и да не биха възникнали, ако искът не беше заведен, нямат характера на разноски в производството. Въпрос за преценка на страната е по какъв начин ще извърши съответното дължимо плащане – по банков път или на касата на съда, а различните банки и финансови институции събират различни възнаграждения за превода под формата на такси и комисиони. Страната, в чиято тежест са възложени разноските по делото, не отговаря за избора от насрещната страна начин на плащане. Поради това на ищеца не се следват суми за такси за банков превод във връзка със заплащането на държавна такса по исквата молба.

С оглед изхода на делото и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК ищцата има право на разноски съобразно уважения размер на иска от **2 080 лв.** за държавна такса, депозит за СПЕ и адвокатско възнаграждение при неоснователност на възражението на ответника по чл. 78, ал. 5 ГПК, тъй като заплатеното от ищеца адвокатско възнаграждение от 2000 лв. се доближава до минималния размер от 1750 лв. на същото възнаграждение съгласно чл. 7, ал. 2, т. 3 НМРАВ.

На основание чл. 78, ал. 3 ГПК ответникът няма право на разноски съобразно отхвърлената част на иска при липса на искане и съответно представени доказателства в тази насока.

По изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл. 49 вр. чл. 45 ЗЗД СО, ЕИК: *****, адрес: гр. С., ул. „М.“ № 33 да заплати на А. С. З., ЕГН: *****, адрес: гр. К., ул. „В.“ № 8, сумата от **12 000 лв.**, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени вследствие на ухапване от безстопанствено куче на 08.06.2023 г. в гр. С., ведно със законната лихва от 15.08.2023 г. до изплащане на вземането, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за горницата до пълния предявен размер от **15 000 лв.**

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК СО, ЕИК: *****, адрес: гр. С., ул. „М.“ № 33 да заплати на А. С. З., ЕГН: *****, адрес: гр. К., ул. „В.“ № 8 сумата от **2 080 лв.** - разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването.

Съдия при Софийски районен съд: _____